

PAS-DE-CALAIS

TOURISME

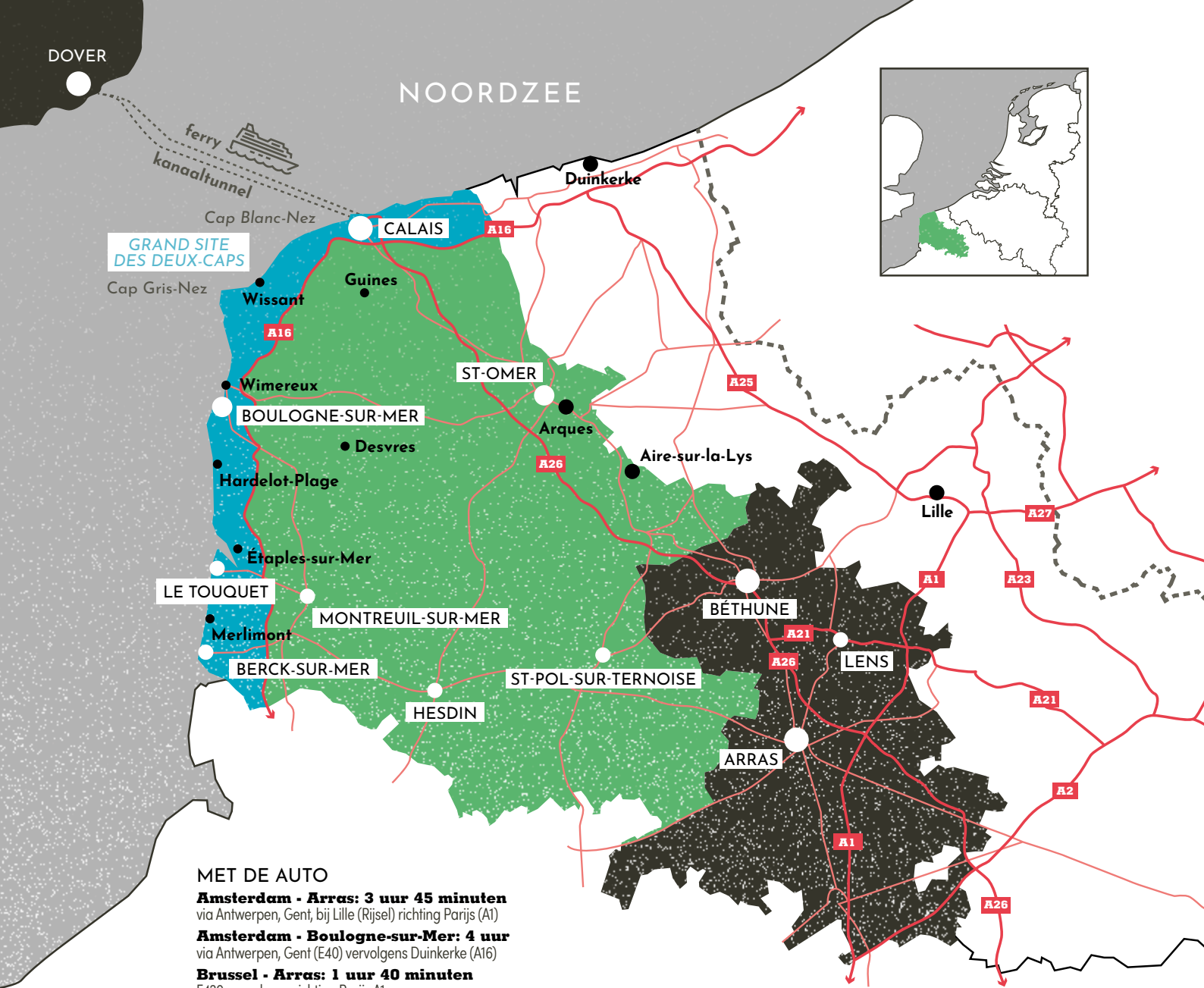
Persdossier
2024

BRUISEND De Opaalkust | **INSPIREREND** Cultuur & steden

VERFRISSEND Natuur & platteland | **AANGRIJPEND** De sporen van WOI & WOII

FASCINEREND Het trotse mijnverleden

GRAND SITE
DES DEUX-CAPS

MET DE AUTO

- Amsterdam - Arras: 3 uur 45 minuten**
via Antwerpen, Gent, bij Lille (Rijsel) richting Parijs (A1)
- Amsterdam - Boulogne-sur-Mer: 4 uur**
via Antwerpen, Gent (E40) vervolgens Duinkerke (A16)
- Brussel - Arras: 1 uur 40 minuten**
E429, vervolgens richting Parijs A1
- Brussel - Boulogne-sur-Mer: 2 uur**
E40 tot Duinkerke, vervolgens via de A16

MET DE TREIN

- Amsterdam-Lille 2,5 uur** **Brussel-Lille 45 minuten**
Daarna TGV of TER (regionale trein) naar bestemming van keuze

SYMBOLEN

- FIETSEN
- WANDELEN
- NIEUW!

FOTOCREDITS:

COVERBEELDEN: EV4-HILDE LENAERS (FIETTERS, CAP BLANC-NEZ), ANNE-SOPHIE FLAMENT (ARRAS), KARL BRUNINX (ZEEVRUCHTEN, BOOTTOCHT).

AURELIE LECLERCQ, PIDZ, ANNE-SOPHIE FLAMENT, JEAN-MICHEL ANDRÉ, BRIGITTE BAUDESSON, YANNICK CADART, ERIC DESAUNOIS, FRÉDÉRIC LOVINO, FABIEN COISY, FRÉDÉRIC ASTIER,

RÉMI VIMONT, ANTÉALE PHOTOGRAPHIE, NAUSICAA, A.ROSENFELD, PHILIPPE HUDELLE, SOPHIE STANKIEWICZ, GILLES TRILLARD, ACCORHOTELS, LA GRENOUILLÈRE, BAS VAN OORT, KARL BRUNINX, LE CHÂTEAU, SAM BELLET, CHRISTOPHE GILLIOT, FRANÇOIS GOUDEAU, VINCENT MUTEAU, RONALD PICLIN, JARDINS DE SÉRICOURT, OFFICES DE TOURISME DE BÉTHUNE-BRUAY, CALAIS CÔTE D'OPALE, SAINT-OMER, LE TOUQUET PARIS-PLAGE, CAHC, LES FAISEURS DE BATEAUX, VILLE DE BOULOGNE-SUR-MER, CITIATION & ENSEMBLE, JÉRÔME POUILLY, CWGC, ROGER STIRK HARBOUR - PARTNER MUTABILIS, CALL, SR LENS-LIEVIN TOURISME, ANTÉALE, ICÉO - LAURENT DUBOIS, EV4-EMMANUEL BERTHIER, EV4-HILDE LENAERS, @MONIQUE ET GEORGES DEPARIS, ROCHE CRÉATION, @PAPIAIME.MAMIE, MARIE-LAURE DUCROQC, MARIE LEMAIRE, PALAIS DE LA CATHÉDRALE, MUSÉE SANDELIN, CÔTE D'OPALE GOURMANDE, MUSÉE DU LOUVRE-LENS, AKAZIMIERSKI/NORD-TOURISME, EMMANUEL BATESTTI, HÔTEL PARTICULIER, LA GOUDALE, LAURENT ROSE/STUDIO CRÉA FLANDERS, LES GLOBE BLOGUEURS, MARIE PORRO /CITIATION&ENSEMBLE, XAVIER HELSMOORTELE, SOPHIE STALNIKIEWICZ,

MANOIR DE BELLACORDELLE, ALICE CHAPUT, BENOIT DIÉVAL, CALAIS/YUIMA NAKAZATO, MARION HARMEL PIXABAY, UNSPLASH, SHUTTERSTOCK, WIKICOMMONS.

Communicatie & Pers Benelux
Pas-de-Calais Tourisme
Benoît Diéval
+33 (0)6 83 15 72 67
benoitdieval@pas-de-calais.com

INHOUD

Bruisend

DE OPAALKUST

Nieuwe attracties en adressen langs zee, de beroemde krijtkliffen, de mooiste stranden en badplaatsen van de Côte d'Opale

p.4

Inspirerend

CULTUUR & STEDEN

Exposities, street-art, nieuwe openingen en bezoektips voor o.a. Arras, Calais, Boulogne-sur-Mer, Béthune en Saint-Omer

p.10

Verfrissend

VALLEIEN & PLATTELAND

Wandelen, fietsen, varen en ontspannen in Montreuil-sur-Mer, de 7 Valleien en het prachtige moeras Audomarais

p.16

Aangrijpend

WOI & WOII-LOCATIES

80 jaar D-Day-vieringen bij de WO2-bunkers langs de kust, en de WO1-locaties staan sinds kort op de Werelderfgoedlijst van Unesco

p.22

Fascinerend

LOUVRE-LENS & DE MIJNSTREEK

Van een beroemd museum op een kolenmijn tot wandelingen op de 'zwarte piramides' en veel bijzondere adressen en nieuwtjes

p.26

Gastronomisch

DE SMAAK VAN PAS-DE-CALAIS

Zoom op lokale producten, bekende chef-koks en nieuwe culinaire adresjes!

p.32

Agenda

EVENEMENTEN & EXPOSITIES

Lokale feesten, culturele evenementen, bijzondere tentoonstellingen en een groots muziekfestival: onze jaaragenda voor 2024!

p.36

Pas-de-Calais OVERAL INSPIRATIE!

Ken je Pas-de-Calais? Dit veelzijdige departement in Noord-Frankrijk is een prachtige dichtbijbestemming! Je bent er in 1,5 uur met de auto vanuit Brussel en in 3,5 uur vanuit Amsterdam. Vlak over de grens ontdek je een streek met typisch Franse charme, indrukwekkende landschappen en opvallend veel Unesco-locaties! Er is natuur waarin je kunt verdwalen, van de stranden en de krijtkliffen langs de Opaalkust tot het charmante platteland in het binnenland. Sprankelende cultuur vind je in steden als Arras, Saint-Omer, Béthune en ook in het spectaculaire Louvre-Lens museum en de vroegere mijnstreek. Een verrassend gebied, waar veel mooie (reis)verhalen over te vertellen zijn!

Kijk voor meer informatie en tips ook op de compleet vernieuwde en volledig Nederlandstalige website www.pas-de-calais-toerisme.com

Bruisend

DE OPAALKUST

Mooie badplaatsen,
krijtkliffen en pure natuur

***Pas-de-Calais is een strand- en uitwaai-
bestemming bij uitstek! Je kunt water-
sporten, wandelen en zonnen op de
kilometerslange zandstranden van de
Opaalkust. De Twee Kapen - Cap Gris-
Nez en Cap Blanc-Nez - zijn spectaculai-
re uitzichtpunten vanwaar je de Engelse
kust kunt zien liggen.***

Rond de krijtkliffen is er prachtige natuur afgewisseld door oude kustplaatsen. Ontdek Boulogne-sur-Mer, een belangrijke vissershaven met een historisch centrum. En Calais, een verrassende stad met mooie musea, bezienswaardigheden én strand.

Diverse badplaatsen in de streek herinneren aan de Belle Epoque, zoals Le Touquet-Paris-Plage en Wimereux. Terwijl in Wissant, Audresselles en Ambleteuse nog de sfeer van oude vissersdorpen hangt. De gehele Opaalkust kun je te voet (GR 120) of met de fiets (La Vélomaritime) verkennen. En kajakken biedt een origineel perspectief voor de ongerepte baaien van de Canche en de Authie, waarbij je zeehonden kunt tegenkomen!

NIET MISSEN!

LA VÉLOMARITIME: FIETSEN VAN DUINKERKE TOT ROSCOFF

La Vélo maritime is een fietsroute langs de kust van Het Kanaal tot de Noordzee. Deze route van Duinkerke tot Roscoff (1500 km) is onderdeel van de nog veel langere EuroVelo 4. Sinds 2021 is ook het traject langs de Opaalkust geopend, van Calais tot Berck-sur-Mer. Onderweg herken je slaapadressen, fietsverhuurbedrijven, toeristische diensten, hotels en restaurants met speciale faciliteiten voor fietsers aan het keurmerk **Accueil Vélo**. Ook kun je op diverse locaties langs de route e-bikes en elektrische mountainbikes huren. Minimale inspanning, maximaal plezier! Zie hier:

La Vélo maritime: www.lavelomarine.nl

La Maison du Site des Deux-Caps: www.lesdeuxcaps.fr

Accueil Vélo: www.pas-de-calais-toerisme.nl

EV4@EMMANUEL_BERTHIER

ZEEHONDEN KIJKEN IN DE BAIEN VAN DE AUTHIE EN DE CANCHE

Bij de badplaatsen **Le Touquet-Paris-Plage** en **Berck-sur-Mer** liggen twee prachtige baaien, gevormd door de mondingen de Canche en de Authie. In deze ongerepte baaien kun je met een verrekijker zeehonden spotten! De zeehonden (grijze zeehonden en zeekalfen) liggen bij laag water vaak te zonnen op zandbanken. Vanuit **Le Touquet** en **Berck** worden wandelingen georganiseerd met een natuurgids en er zijn ook kajaktochten door de baai. Let alleen op, houdt altijd minstens 300 meter afstand van de dieren!

Meer info: www.pas-de-calais-toerisme.com

DE DRAAK VAN CALAIS

Calais heeft een bijzondere attractie! Je kunt er wandelingen maken op de rug van een **15 meter hoge draak**. Het beest neemt je mee langs de zeekade en spuugt onderweg water, vuur en stoom. De draak bukt, draait en kan zelfs rennen in een drafje van 4 km/uur! **Het levende kunstwerk** is gebouwd door La Machine in Nantes. Die organisatie ontwierp al diverse mechanische dieren en monsters, waaronder een beroemde olifant. De draak is nog maar het begin van een nieuw sprookje in Calais: komende jaren zullen er geleidelijk **nog meer grote fantasiedieren** verschijnen in de kustplaats.

Wandeling 45 minuten, prijs € 9,50 / € 7,50.

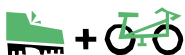
Meer info: www.pas-de-calais-toerisme.com

HIGHLIGHTS

LES DEUX-CAPS: DE BEROEMDE KRIJTKLIFFEN

Gris-Nez en Blanc-Nez, zijn twee schitterende krijtkliffen die samen gekwalificeerd zijn als **Grand Site de France**. Een unieke plek in een beschermd natuurgebied. Wie de kliffen wil bezoeken kan het beste beginnen in **La Maison du Site des Deux-Caps**, een modern bezoekerscentrum vlakbij Gris-Nez. Dat is een handig startpunt voor fietstochten, wandelingen en natuur rondleidingen en je kunt er bovendien (elektrische) fietsen huren.

www.pas-de-calais-toerisme.com

ÉTAPLES-SUR-MER: HET RITME VAN DE ZEE

Étaples-sur-Mer, ook wel bekend als La Cité des Pêcheurs, is een trots stadje aan de Baai van de Canche met oude visserstradities. De meeste visserij is inmiddels verplaatst naar Boulogne, maar elke dag komt er nog verse vis aan in Étaples, waar het wemelt van de bedrijvigheid bij de vishallen. In het **museum-aquarium Maréis** kun je leuke rondleidingen krijgen door professionele zeevissers.

www.mareis.fr

BOULOGNE-SUR-MER: STAD VOL BEZIENSWAARDIGHEDEN

Boulogne-sur-Mer is het historische hart van de Opaalkust. Je kunt in de **versterkte bovenstad** wandelen langs de middeleeuwse stadsmuren, de grafelijke burcht, het belfort en de prachtige basiliek Notre-Dame. In de 13e-eeuwse burcht zit het mooie **Château-musée**, met een boeiende collectie van Egyptische en Griekse voorwerpen, verzamelingen uit Amerika, Oceanië en Afrika, en Europese kunst uit de 15e tot de 20ste eeuw.

www.boulonnaisautop.com/nl

NAUSICÀÀ, HET GROOTSTE AQUARIUM VAN EUROPA

Met 10.000 m³ water, 60.000 dieren, 1.600 diersoorten en 15.000 m² bezoekersruimte is dit een van de grootste aquaria ter wereld! Het **gebouw in de vorm van een reusachtige mantarog** staat in de haven van Boulogne-sur-Mer. Bezoekers maken er een **spectaculaire onderwaterreis**, langs bassins met glazen wanden van soms wel 20 meter hoog. Nog indrukwekkender is de **glazen tunnel van 18 meter lengte**, waar haaien en kwallen vlak om je heen zwemmen. De vele interactie en goede audiogids (ook in het Nederlands) zorgen ervoor dat bezoekers hier op een luchtige manier veel te weten komen over het zeemilieu en de kwetsbaarheid van de oceanen.

www.nausicaa.nl

WIST JE DAT?

Nausicaàà heeft sinds de opening in 1991 al 20 miljoen bezoekers ontvangen! Met 900.000 bezoekers per jaar is het zeeaquarium de best bezochte attractie van Pas-de-Calais.

STRANDZEILEN: RUIM 100 JAAR OUDE SPORT!

Char à voile ofwel **strandzeilen** is al sinds 1905 een geliefde sport in deze kuststreek. Vooral de brede en lange zandstranden van Berck-sur-Mer, Hardelot Plage en Le Touquet-Plage lenen zich er uitstekend voor. Moeilijk? Nee hoor! In beide badplaatsen kun je lessen nemen en zelfs beginners hebben strandzeilen meestal snel onder de knieën. Ook **kitesurfen** is hot aan de Opaalkust: favoriete kite-spots zijn Wissant en Wimereux. En een andere sport in opkomst: **côte-lijnen** ofwel snelwandelen in zee, met een wetsuit aan!

Meer info: www.pas-de-calais-toerisme.com

GOLFEN AAN DE OPAALKUST

De Opaalkust is ook een ideale golfbestemming met maar liefst 7 golfbanen op prachtige locaties. Wimereux, Le Touquet, Hardelot zijn bekende golfbanen aan zee, elk met een eigen sfeer en specifieke uitdagingen! Ook in het binnenland zijn er mooie clubs: Nampont-Saint-Firmin, Saint-Omer maken deel uit van het netwerk 'Golfen aan de Opaalkust'. Ieder jaar spelen meer dan 120.000 Franse, Britse en Nederlandse golfers in deze streek. Ook is de beroemde competitie Golf Pro Am International Côte d'Opale (in april) een begrip.

www.golfnorthernfrance.com

1.

4 verschillende BADPLAATSEN

De badplaatsen van de Opaalkust bloeiden op aan het einde van de 19e eeuw, tijdens de Belle Époque. Villa's in art-nouveaustijl, romantische boulevards, hotels en casino's herinneren aan deze tijd. Toch is ook elke kustplaats in Pas-de-Calais net even anders!

1. Le Touquet-Paris-Plage

De mondainste van deze vier badplaatsen, want een geliefde plek bij Parijzenaren! Met historische strandvilla's en elegante winkels.

2. Wissant

Kleine vissersplaats met een authentieke sfeer en een mooi breed strand.

3. Neufchâtel-Hardelot De meest 'Engelse' badplaats, met een golfbaan uit 1934 en Château d'Hardelot, een kasteeltje omringd door een Engelse tuin en een Elizabethaans theater.

4. Wimereux

Charmante badplaats met veel Belle Époque-architectuur. Op de boulevard staan nostalgische houten kleedhokjes.

9.

De 10 mooiste stranden VAN DE CÔTE D'OPALE

Op zoek naar de meest fotogenieke stranden van de Opaalkust? Deze 'plages' doen het heel goed op Instagram! Van noord naar zuid:

- 1. Plage de Calais:** nostalgische witte badhuisjes
- 2. Plage du Cap Blanc-Nez:** breed zandstrand onder de beroemde klif
- 3. Plage de Wissant:** mooie duinen en uitzicht op zowel Cap Blanc-Nez als Cap Griz-Nez
- 4. Plage d'Audresselles:** fotogeniek kiezelstrandje bij een vissersdorp
- 5. Plage d'Ambleteuse:** mooie grote stenen in het zand en een fort in zee
- 6. Plage de Wimereux:** uitzicht op de nostalgische zeeboulevard van Wimereux
- 7. Plage d'Equihen:** zandstrand begrensd door rotsen, met daarachter een mooi kreekje, La Crevasse
- 8. Plage Hardelot:** duinen, villa's en gestreepte badhuisjes
- 9. Stella Plage:** gekleurde badhuisjes!
- 10. Plages de Berck-sur-Mer:** kilometerslange zandstranden tot de baai van de Authie

3.

BERCK-SUR-MER: VLIEGERPLEZIER EN MEER

Badplaats Berck-sur-Mer staat bekend om het fotogenieke **Internationale vliegerfestival** dat dit jaar plaatsvindt van 20 tot 28 april 2024. Ook buiten dit evenement kun je hier geweldig vliegeren op het brede zandstrand. Sowieso is Berck een geliefde bestemming voor gezinnen. Zo kunnen kinderen hier leren strandzeilen of kitesurfen, er zijn boottochtjes naar de Baie d'Authie (zeehonden spotten!), en ook het leuke attractiepark Bagatelle is vlakbij!

www.berck-tourisme.com/fr

OPAALKUST: BEZOEK DE VISSERSHAVENS

Liefhebbers van **verse vis en schaaldieren** vinden hun bonheur vrijwel overal in restaurants langs de Opaalkust. De vangst van de dag bekijken kan het beste in deze drie kustplaatsen. In **Boulogne-sur-Mer** vind je de viskramen aan de kade bij het aquarium Nausicaa. Het Office de Tourisme organiseert ook rondleidingen door deze grootste vissershaven van Frankrijk (zie pag. 32). In **Calais** kun je vis inkopen bij de kramen in de oude visserswijk Courgain Maritime en daarna een gebakken visje eten bij het authentieke Café Minck. En in de haven van **Étaples-sur-Mer** ontdek je naast een tiental viskramen op de kade ook een overdekte markt met een eigen restaurant van de lokale visserscoöperatie, Aux Pêcheurs d'Étaples.

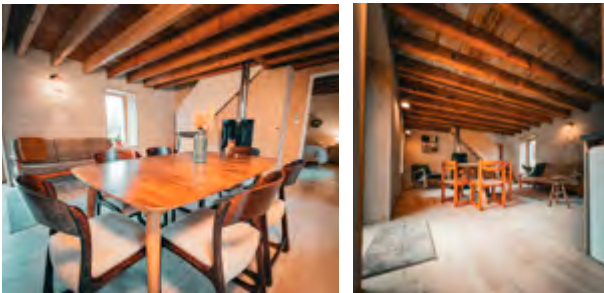
Meer info: www.pas-de-calais-toerisme.com

BIJZONDERE ADRESSEN LANGS DE KUST

NIUW! GÎTES DU PETIT PHARE

Boven op de Kapen en op loopafstand van het strand van Wissant ligt deze duurzaam gerenoveerde boerderij met 3 vakantiehuizen (voor 4, 6 of 10 personen). De retro-moderne inrichting van de gîtes laat alle aandacht uitgaan naar het rustgevende uitzicht. En de locatie midden in de beschermde natuur maakt dit een perfect startpunt voor wandelingen: de Cap Gris-Nez is vlakbij!

www.gites.fr

VISRESTAURANT AAN ZEE IN AUDRESSELLES

Hôtel de la Plage is een zonnig hotel direct naast het strand van Audresselles. Zes van 10 kamers hebben zeezicht! Het restaurant van het hotel staat onder leiding van de piepjonge chef-kok Solène Elliott, die in 2024 een Bib Gourmand kreeg van Michelin. Ze kookt geweldig met verse vis en schaaldieren, maar je vindt ook 'aardere' smaken op de kaart, zoals lokaal AOC-gevogelte uit Licques of spelt-risotto met groente.

www.hoteldelaplage-audresselles.com

BAIN DE FORÊT: LODGES MET HOTTUB

Heel cosy en luxe, deze lodges omringend door het bos van Hardelot. De houten accommodaties doen denken aan boomhutten, maar dan met veel extra comfort. Zo heeft elke lodge een eigen terras met een privé-hottub, zodat gasten in een heel romantische setting van het gefluit van de vogels kunnen genieten. Vanaf €250.

www.baindeforet-hardelot.fr/

HOTEL WESTMINSTER IN LE TOUQUET: 100 JAAR!

Hôtel Le Westminster Barrière, het bekendste hotel van Le Touquet-Plage viert in 2024 zijn 100ste verjaardag, met onder meer een garden party, cocktails en een High Tea. De **art-decostijl** van dit hotel uit 1924 is in oude glorie hersteld en de faciliteiten zijn een paar jaar geleden verhoogd naar vijfsterrenniveau. Het hotel heeft nu 104 kamers, een elegante bar en twee restaurants, waarvan eentje, **Le Pavillion** met een Michelinster.

www.hotelsbarriere.com

A street scene in a European city, likely Arras, France. The image shows historic brick buildings with multiple windows and a street lamp. In the foreground, several people are sitting at outdoor cafe tables, enjoying the day. A banner for the 'MINI SQUARE FESTIVAL 2017 SYSTEM OF DOWN' is visible on the right side of the building.

Inspirerend

STEDEN & CULTUUR

Arras, Boulogne, Béthune, Calais,
Louvre-Lens, Saint-Omer

Pas-de-Calais is bekend om de prachtige Opaalkust en de mooie natuur van het binnenland, maar ook op cultureel gebied is er een hoop te beleven. In sprankelende cultuursteden en prachtige musea!

Het museum Louvre-Lens is een spectaculaire aanwinst voor de streek: sinds 2012 ontvangt deze dependance van het Louvre in Parijs een half miljoen bezoekers per jaar. Het museum is bovendien de aanjager van regionale culturele evenementen, zoals Upernoir. Ook steden als Boulogne-sur-Mer en Calais verrassen met een interessant cultureel aanbod: van een street-art-parcours tot een museum voor modeliefhebbers.

Goed winkelen en gezellig een terrasje pakken kan onder meer in sfeervolle plaatsen als Montreuil-sur-Mer, Saint-Omer en Arras. Die laatste stad heeft zelfs zoveel te bieden, dat het een leuke bestemming is voor een weekendje weg vlak over de grens. Ook het charmante Béthune is een bezoek waard: in de art-deco binnenstad kun je onder meer een eeuwenoud belfort en een bijzonder museum voor moderne kunst ontdekken.

NIET MISSSEN!

NIUW! LOUVRE-LENS: VASTE COLLECTIE COMPLEET VERNIEUWD

Sinds 2012 gooit het Musée Louvre-Lens hoge ogen met zijn indrukwekkende Tijdgalerie (La Galerie du Temps): één grote zaal met meer dan 200 kunstwerken uit de vroege Oudheid tot het begin van 20ste eeuw. In september 2024 sluit deze zaal een paar maanden om de huidige vaste collectie compleet te vervangen door andere unieke stukken uit de reserves van het Louvre en Musée Branly in Parijs. De nieuwe vaste collectie opent op **4 december 2024**, de feestdag van Sint-Barbara, patroonheilige van de mijnwerkers. De rest van het museum blijft gewoon open tijdens de aanpassingen in de hoofdzaal.

www.louvre-lens.com

NIUW! EXPOSITIES IN HET LOUVRE-LENS IN 2024

Ondanks bovengenoemde 'verbouwing' van de Tijdgalerie, zijn in het Louvre-Lens zoals elk jaar wel gewoon twee grote tijdelijke tentoonstellingen. **Tot 22 juli 2024** loopt **Les Mondes Souterrains: 20 000 lieux sous la terre**, over de mysterieuze wereld onder onze voeten. Met thema's als het mijnverleden, mythische werelden, angstaanjagende universums en ideeën over dood en vruchtbaarheid. Vanaf **25 september 2024** onderzoekt de expositie **Exils** alle vormen van verbanning en migratie, van de antieke Odyssée tot het heden.

www.louvre-lens/nl/les-expositions/

STREET-ART IN BOULOGNE-SUR-MER EN CALAIS

Modern, artistiek en indrukwekkend! Twee havenplaatsen langs de Opaalkust hebben een groeiende verzameling kunstwerken in de open lucht. Zowel in Boulogne-sur-Mer als in Calais kun je - te voet of op de fiets - een **street-art parcours** volgen langs façadehoge graffiti's en muurschilderingen van internationale kunstenaars. Boulogne-sur-Mer heeft een wandeling langs alle 57 muurschilderingen in de stad. Calais heeft **twéé** routes: eentje langs zee en de haven, waarbij je onderweg ook glimpen opvangt van de Draak van Calais, de vuurtoren en de oude visserswijk van Calais. De tweede route concentreert zich op de wijk rond het Kant- en Modemuseum.

www.pas-de-calais-toerisme.com

NIUW! SCHEEPSLIJF VAN FONTINETTES

Bij Arques is een technologisch hoogstandje uit de 19e-eeuw te bewonderen: L'Ascenseur à Bateaux des Fontinettes. Deze constructie in het kanaal van Neufos-sé 'tilde' schepen ruim 13 meter hoger, van het bassin van de Aa naar de rivier Lys of andersom. Schepen hoefden daardoor niet langer te wachten in de 5 sluisen die er eerder waren. De monumentale lift - uniek in Frankrijk - functioneerde van 1888 tot 1967 en is nu te bezoeken tijdens een zelfstandige rondleiding met een audiogids (ook in NL) of met een echte gids.

www.ascenseurabateaux.com

HIGHLIGHTS

ARRAS, HEERLIJKE STAD

Arras toont zijn gastvrije karakter al zodra je er aankomt: de **mooie pleinen Grand'Place en Place des Héros** zitten vol leuke terrassen! Terwijl je daar aan een drankje zit heb je uitzicht op monumentale gevels in **Vlaamse barokstijl, het gotische stadhuis en het beroemde belfort**. Een deel van de geschiedenis van Arras is onder de grond te ontdekken, in de Boves (gangen), die je vanuit het stadhuis kunt bezoeken. En ook in de **Carrière Wellington**, een steengroeve aan de rand van de stad die een opmerkelijk en ontroerend verhaal over de Eerste Wereldoorlog vertelt. Een andere bijzondere plek is de gigantische 18e-eeuwse **abdij Saint-Vaast** met een museum voor Schone Kunsten. Oh en mis vooral ook de **zaterdagmarkt van Arras** niet: een kleurrijke en geanimeerde markt met uitstekende streekproducten.

www.arraspaysdartois.com

6 BELFORTEN OP DE WERELDERFGOEDLIJST

Pas-de-Calais telt 6 belforten die alle tot het Werelderfgoed van Unesco behoren. Deze versterkte klokkentorens waren tijdens de middeleeuwen een symbool van de grote rijkdom van de burgerij in Frans Vlaanderen en de Artois. De ene 'beffroi' was toen nog hoger en mooier dan de andere! De belforten van Béthune, Calais, Boulogne-sur-Mer en Arras (75 meter hoog!) zijn te bezoeken. De overige torens staan in Aire-sur-la-Lys en Hesdin.

DE MAGNIFIEKE CRYPTIE VAN BOULOGNE

De **Basiliek van Notre-Dame** in Boulogne-sur-Mer werd in de 19e eeuw gebouwd op de ruïnes van een veel oudere kathedraal. Het ontwerp van het huidige gebouw met een 80 meter hoge koepel is geïnspireerd op de Londense kathedraal van Saint-Paul. Een plek om vooral niet te missen is de **immense crypte**, die onder de volle lengte van de basiliek ligt. Je ziet er prachtig beschilderde pilaren en gewelven en je kunt een bezoek brengen aan het museum van de crypte, met heilige voorwerpen. Ook is er een mediagids (met beeld en geluid) in het Nederlands.

bit.ly/crypteBoulogne

KUNST EN MODE IN CALAIS

Calais heeft diverse mooie bezienswaardigheden, waaronder het 19e-eeuwse stadhuis met zijn hoge belfort. Daar vlakbij staat het beroemde beeldhouwwerk van Auguste Rodin, *De burgers van Calais*. Minder bekend is dat de stad ook twee bijzondere musea heeft. In het **Museum van de Schone kunsten** vind je behalve werken van Rodin ook schilderijen uit de 19e eeuw tot het heden. En modeliefhebbers rijden om voor het prachtige **Kant- en Modemuseum**. In een vroegere kantfabriek ontdek je de geschiedenis van de lokale kantindustrie en zie je ook modern kant uit Calais, dat nog altijd zeer geliefd is bij Franse modeontwerpers.

Musée des Beaux-Arts, www.calais.fr &

Cité de la Dentelle et la Mode, www.cite-dentelle.fr

SAINT-OMER: GOED BEWAARD GEHEIM!

Dit relatief onbekende stadje in het noorden van Pas-de-Calais is zeker een bezoek waard! Saint-Omer - of Sint-Omaars - heeft een **schitterende kathedraal**, een van de mooiste gotische bouwwerken van Noord-Frankrijk! Verder staan in het centrum mooie historische panden in Vlaamse en klassieke stijl. Verder kun je de ruïnes van de Saint-Bertin abdij bezoeken net als het mooie **Musée Hôtel Sandelin**, een museum in een 18e-eeuws herenhuis.

TIP! Direct achter kathedraal zit het **toeristenbureau van Saint-Omer**, in een historisch pand met een eigen café en een leuk terras. Je kunt hier bovendien **elektrische fietsen huren** voor een tocht door de stad en omgeving: aanrader!

www.tourisme-saintomer.com

CHÂTEAU D'HARDELLOT: ENGELSE SFEREN

Het prachtige kasteel van Hardelot is een plezier voor cultuur- én natuurliefhebbers. Dit middeleeuwse kasteeltje met een Victoriaans interieur werd eind 19e eeuw gerestaureerd door twee Engelse aristocraten. Ook de kasteeltuinen zijn de moeite waard en een mooi vertrekpunt voor wandelaars. Op het landgoed staat een rond theater dat is geïnspireerd op het Globe Theater van Shakespeare.

www.chateau-hardelot.fr

2.

5 bijzondere MUSEA

1. Museum-aquarium Maréis

In vroegere pakhuizen in Étapes-sur-Mer zit een interactief museum over de visserij.

Leuk voor kinderen!

www.mareis.fr

2. La Coupole: V2-raketbasis

Deze ondergrondse Duitse raketbasis ten zuiden van Saint-Omer is nu een museum over WOII en een 3D-planetarium.

www.lacoupole-france.com

3. Keramiekmuseum Desvres

In Desvres wordt al sinds de Romeinse tijd aardewerk gemaakt. Dit museum heeft een indrukwekkende verzameling van oud en modern aardewerk.

www.musee-ceramique-desvres.com

4. Azincourt 1415, historisch museum

Hier beleef je de bekendste veldslag van de Honderdjarige Oorlog. Voorwerpen en interactieve schermen tonen wapens en strijdtechnieken.

azincourt1415.com

5. Château-Musée in Boulogne-sur-Mer

Middeleeuws kasteelmuseum met onder meer Grieks aardewerk (450 voorwerpen in uitstekende staat!) en een verrassende Egyptische collectie, met sarcofagen en een mummie.

www.boulonnaisautop.com

ART-DECO STADJE BÉTHUNE

De stad Béthune werd tijdens de Eerste Wereldoorlog bijna geheel verwoest en is weer opgebouwd vanaf 1920. De stad heeft daardoor **veel art-decogevels**: de façades aan de Grote Markt (Grand'Place) zijn hiervan het mooiste voorbeeld. Bloemmotieven, geometrische vormen, sieraadwerk, keramiek: elk pand is anders! Te midden van deze prachtige architectuur staat het **belfort uit 1388**, dat op wonderbaarlijke wijze ontsnapt is aan de bombardementen. Een andere bijzondere plek is **Labanque**, een centrum voor **hedendaagse kunst in een voormalige bank: Labanque**. Tussen de bankkluisjes, achter de balies en zelfs in de grote kluis zijn verrassende videokunst, installaties en fotografie te zien.

www.tourisme-bethune-brucy.fr

GREETERS, OP PAD MET EEN LOCAL

In navolging van een concept uit New York heeft Pas-de-Calais **ongeveer 50 Greeters**. Dat zijn enthousiaste locals die hun liefde voor de streek willen delen met anderen. Een Greeter is dus meer dan een gids, het is iemand die je op persoonlijke wijze wegwijst in zijn of haar stad of dorp. Lokale geschiedenis, cultuur, gastronomie, winkelen, sport of andere activiteiten: elke Greeter heeft een eigen specialiteit en geeft echte insidertips. Een bezoek duurt gemiddeld 2 tot 3 uur en is voor maximaal 6 personen. En het mooiste: de Greeters doen dit helemaal kosteloos, een wandeling is gratis!

www.greeters62.com

VOETBALSTADION BOLLAERT-DELIS IN LENS

Voetballiefhebber? In het hart van Lens staat het **mythische Bollaert-Delis stadion uit 1932**. Hier werden in 2016 diverse wedstrijden van het EK gespeeld. Ook is dit de thuisbasis van RC Lens, een Franse voetbalclub met sympathieke voetbalfans. De aanhangers uit Lens kregen namelijk de onderscheiding 'het beste publiek van Frankrijk'. Kijk dus of je een thuiswedstrijd mee kunt pakken, geweldige sfeer!

www.rclens.fr

REPORTAGE-TIP

Er zijn veel mooie slaapadressen in Pas-de-Calais! Nieuw, klassiek, trendy, verrassend...

Van hippe hotels in de steden, romantische chambres d'hôtes op het platteland tot leuke gites in de vroegere mijnwerkerswijken. Wij kunnen je adresjes aanraden die goed passen bij jouw specifieke doelgroep!

Vraag ernaar bij Benoît Diéval (FR/ENG) via:
benoitdieval@pas-de-calais.com

BIJZONDERE ADRESJES

B&B LE CERCLE DE MALINES IN CALAIS

Prachtig slaapadres in het centrum van Calais dat herinnert aan het verleden van deze textielstad. Le Cercle de Malines is namelijk gevestigd in **een herenhuis uit 1884**, dat gebouwd is voor een rijke familie van kanthandelaren (dentelliers). Het sfeervolle pand met moderne inrichting en een **romantische achtertuin** heeft **5 gastenkamers**, waaronder één familiekamer. Leuk adres om te combineren met een bezoek aan het Kant & Modemuseum van Calais!

Deze B&B is ook een 'Accueil Vélo', ofwel een fietsvriendelijke accommodatie. Vanaf €95

www.lecercledemalines.fr

NIEUW! B&B LE CLOS DU BAILLI IN SAINT-OMER

Al een tijdje aangekondigd en dit voorjaar eindelijk geopend: Le Clos du Bailli, een **luxé maison d'hôtes** direct naast de **kathedraal van Saint-Omer**. De locatie is prachtig, in een compleet gerenoveerd **pand uit de 17e eeuw met een elegante tuin**. De 5 luxe B&B-kamers zijn los te reserveren of allemaal samen, inclusief de ontvangst-ruimtes (salon, fumoir, kelder) van het herenhuis. Vanaf €81.

www.closdubailli.com

NIEUW! MAISON RENARD IN BÉTHUNE

In Béthune is een nieuw restaurant geopend van de **jonge chef-kok Sébastien Renard**, die in Frankrijk bekend werd door zijn deelname aan het tv-programma Top Chef. Dit is zijn eerste eigen restaurant, waar hij **elegante moderne variaties** op de klassieke **Noord-Franse keuken** serveert. Bij het gastronomische restaurant in de binnenstad van Béthune, op 5 minuten lopen van het centrale plein Grand Place, hoort ook een luxe **chambre d'hôtes** met 5 kamers (vanaf €145).

www.maisonrenard-bethune.fr/

B&B BUCCIALI IN BOULOGNE-SUR-MER

Maison Bucciali ligt **tegenover de vestingmuren** van de binnenstad van Boulogne, vlak bij de kathedraal en het Château-Musée. De **4 ruime gastenkamers** (waarvan 1 familiekamer) zijn sfeervol ingericht in een klassieke stijl en de eigenaar zorgt voor een warme ontvangst. Ook het **uitgebreide ontbijt** met vers fruit, yoghurt, kaas, vleeswaren en krijgt veel lof van zijn gasten. Gratis parkeren voor de deur. Vanaf €90.

www.bucciali.fr

Ontspannend

VALLEIEN & PLATTELAND

Montreuil-sur-Mer, de 7 Valleien, het waterland van de Audomarais

In het binnenland heeft Pas-de-Calais al net zulke prachtige verrassingen als aan de kust! Het veelzijdige cultuurstadje Saint-Omer is omgeven door romantisch polderlandschap. In dit Marais Audomarois ontdek je oude boerderijen en rietkragen vol watervogels.

Verder naar het zuiden ligt Montreuil-sur-Mer, een sfeervolle vestingplaats omringd door groene heuvels. Het heeft een pittoreske binnenstad met uitstekende restaurants. Liefhebbers van ruimte en natuur genieten hier bovendien van de 7 valleien rond Hesdin en het zachte platteland van de Ternois. Gebieden waar je mooie wandelingen en fietstochten kunt maken door velden, bossen en coulisse-landschap.

Ook loopt er een bekende pelgrimsroute door het departement en rond de Leie is net een nieuw fietsknooppuntennetwerk geopend. Te midden van al dat groen zijn er charmante logeeraadressen om even helemaal los te koppelen. Zoals oude herenboerderijen, romantische B&B's en rustgevende natuuradressen.

NIET MISSEN!

DONJON DE BOURS: HISTORISCH PARELTJE

Dit middeleeuwse kasteeltje is al eeuwenlang een blikvanger in de omgeving van Béthune en Arras. In 2019 is de Donjon de Bours heropend na een renovatie die wel 10 jaar geduurd heeft! Als bezoeker kun je rondlopen in de kelder, de torens en kamers in dit zandstenen kasteeltje. Daarbij kom je leuke dingen te weten over het dagelijkse leven van de ridders die hier met hun families woonden. Ook zijn er regelmatig culturele activiteiten, zoals concerten en een middeleeuws festival in juni.

www.pas-de-calais-toerisme.com

VIA FRANCIGENA: BIJZONDERE PELGRIMSROUTE

Een origineel alternatief voor de steeds drukkerpelgrimsroutes naar Santiago de Compostela is de **Via Francigena (GR 145)**. Daarbij loop je in de voetsporen van een Engelse kardinaal, die in het jaar 990 van Canterbury naar Rome wandelde. Van deze route voert **245 km door Pas-de-Calais**, met Calais als vertrekpunt. Wandelaars kunnen bij lokale toeristenbureaus een speciaal stempelgidsje krijgen. Op de 12 etappes van elk circa 20 km kom je langs mooie natuur en erfgoed, zoals de Cap Blanc-Nez, het bos bij Guînes, de abdij van Licques, Saint-Omer en Arras.

www.pas-de-calais-toerisme.com

AZINCOURT 1415, DE GEUR VAN BLOED EN ROZEN

Nog een indrukwekkende historische locatie midden op het platteland! In het gloednieuwe museum van Azincourt staat een **bekende veldslag uit de Honderdjarige Oorlog** centraal. Op 25 oktober 1415 versloegen de Engelsen hier het leger van de Franse koning. Het **interactieve museum** laat zien hoe de militaire uitrustingen en strategie daarbij het verschil maakten. Zo hadden de Engelse boogschutters een voordeel op de Franse ridders, die door hun te zware harnassen wegzakten in de modder. Ook het verdere **middeleeuwse leven in de 7 valleien** komt hier aan bod. Zoals het trieste lot van de inwoners van Vieil-Hesdin, een dorp dat in 1553 letterlijk met de grond gelijk gemaakt werd.

azincourt1415.com

VAREN OP DE RIVIER LA CANCHE

De rivier de Canche loopt langs Hesdin en Montreuil naar Étaples-sur-Mer, waar ze uitmondt in Het Kanaal. Op 20 minuten rijden vanaf Étaples of Le Touquet kun je deze rivier bevaren in elektrische bootjes. Leuke bezigheid voor gezinnen en je hebt hiervoor geen vaarbewijs nodig. Gedurende 1 tot 2 uur kun je rondvaren over deze mooie landelijke rivier omringd door wilgen, weilanden en koeien. En daarna een bezoekje aan het mooie Montreuil-sur-Mer (zie pag. 19) Vanaf €40/max 6 pers.

lepetitquentovic.fr

BIERROUTE IN EEN VW-BUSJE

In de omgeving van Saint-Omer organiseert **Les Belles Echappées** diverse rondleidingen in mooie vintage voertuigen, zoals een 2CV, een Mehari, Vespa Calessino, Volkswagenbusje of een Solex. Sinds vorig jaar bestaat **Le Combeer Tour**: een woordspeling want een VW-busje heet in het Frans een Combi. Daarbij rijdt een gids je op één dag langs verschillende bierbrouwerijen: van hele kleine brouwers tot de makers van bekende streekbieren als La Goudale.

www.les-belles-echappees.com

REPORTAGE-TIP

Ontdekkingstocht door het binnenland.

Voorbeeldprogramma:

- **Bezoek aan vestingstadje Montreuil-sur-Mer**
- **Wandelen in De 7 valleien**
- **Boottocht door het moerasgebied bij Saint-Omer**
- **Overnachten in een B&B op een eilandje in het moeras**
- **Roadtrip met een Volkswagen-busje**
- **Streekproducten proeven en creatieve chef-koks ontmoeten**

Vraag ernaar bij Benoît Diéval (FR/ENG) via:
benoitdieval@pas-de-calais.com

'ECOFRIENDLY' NATUURADRESJES

Natureza en **Ecoland** zijn twee recente logeeraadressen in Pas-de-Calais die inspelen op de behoefte aan een pauze in de natuur. Van hobbitwoningen tot boomhutten, luxe en duurzaamheid gaan uitstekend samen in het resort **Natureza** dat in 2021 opende, in de buurt van Arras. Je wordt hier gewekt door vogelgezang, mag kruiden plukken in de moestuin en kunt volop luieren in de spa. Ook **Ecoland** bij Puell is een duurzaam domein. Aan de rand van een groot meer staan verschillende ecologische accommodaties, zoals tiny houses, joerts, een ecodome en een *kerterre*.

Meer info: domainenatureza.fr & parc-ecoland.fr

HIGHLIGHTS

MONTREUIL-SUR-MER: MOOI STADJE VOOR FOODIES

Op slechts 16 km van de kust ligt het pittoreske vestingstadje Montreuil-sur-Mer midden tussen de heuvels. Je kunt daar de **historische Citadel** bezoeken, **wandelen over de stadswallen (3 km)**, het **klooster La Chartreuse** ontdekken, streekproducten en brocante kopen... Montreuil is een bijzonder fotogenieke plaats met opvallend veel goede restaurants. Michelin-chef Alexandre Gauthier heeft hier **diverse gastronomische adressen** en er zijn ook veel eenvoudigere, gewoon gezellige restaurants, crêperieën en specialzaken met chocolade, kaas en andere specialiteiten.

www.destinationmontreuillois

VAREN DOOR HET MOERAS VAN SAINT-OMER

Net buiten Saint-Omer ligt het prachtige moerasland van de Audomarois, dat als Biosfeer op de Werelderfgoedlijst van Unesco staat. Het gebied van 37 km² wordt al 13 eeuwen lang verbouwd en bewoond. Je kunt de beschermde natuur en de polders van dit gebied ontdekken vanaf het water: per kano, roeiboot, elektrische bootjes of met traditionele houten punters. Een mooi startpunt is **La Maison du Marais**, een bezoekerscentrum dat vertelt over de unieke natuur en de tradities van het gebied. Ook bijzonder: een bezoek aan de werkplaats van Rémi Colin, de laatste ambachtelijke botenmaker van het moeras.

www.maison-du-marais.fr

www.lesfaiseursdebateaux.fr

TOUT VERT! DE TUINEN EN PARKEN VAN PAS-DE-CALAIS

Het binnenland van Pas-de-Calais telt meer dan **23 prachtige bezoektuinen**, waar gepassioneerde tui- niers je warm ontvangen. Denk aan tuinen in de stijl van Monet, vol waterlelies, zoals **Aux Reflets de jardin**, waar ook veel magnolia's en rododendrons staan. **Jardin des Lianes** in Chériennes, 5 hectare groot, is bekend om een indrukwekkende verzameling hortensia's. In de Aziatische **Jardin de la méditation** worden al je zintuigen geprikkeld. En **Les Jardins du Séricourt** is éxtra fotogeniek, met heggen en boompjes in kunstige vormsnoei en een 'kathedraal' van rozen.

www.jardins-dhdf.com

WANDELEN EN FIETSEN

De valleien, bossen en polders in het binnenland van Pas-de-Calais zijn een ideaal speelterrein voor fietsers en wandelaars. Tips!

DE 7 VALLEIEN EN DE TERNOIS

In de valleien rond Hesdin zijn veel mooie wandelroutes door bossen, langs riviertjes, oude boerderijen en dorpskerken. Ook in de omgeving van Saint-Pol-sur-Ternoise, iets verder naar het oosten, biedt het zachte Noord-Franse platteland een fotogeniek decor voor wandel- en fietstochten.

BROCHURE WANDEL- & FIETSTOCHTEN

Langs zee, over het platteland of tussen de mijnbergen... Er zijn tal van mooie korte wandelroutes en fietstochten in Pas-de-Calais! Een Nederlandstalige brochure verzamelt meer dan 30 prachtige tochten in de streek. Bij lokale toeristenbureaus in papieren versie verkrijgbaar en ook **gratis downloadbaar als digitale brochure**.

Lees ook: Rubrieken Fietsen & wandelen op www.pas-de-calais-toerisme.com.

Meer info: www.pas-de-calais.com

1^E FRANSE FIETSKNOOPPUNTENNETWERK

Leievallei & Frans-Vlaamse heuvels is de naam van het eerste Franse fietsnetwerk via knooppunten, dat sinds 2019 geopend is. Deze fietsroutes sluiten aan op het Belgische netwerk en zijn samen 830 km lang. Bij een knooppuntennetwerk kunnen fietsers hun eigen routes uitstippelen langs losse trajecten die verbonden zijn via kruispunten. Zo stel je zelf je ideale fietstocht samen op basis van de afstand en de bezienswaardigheden onderweg.

De routenetwerkkartaat is te koop bij de lokale toeristenbureaus

LOS OP 250 KM FIETSPADEN

Pas-de-Calais is een mooie fietsbestemming! Met 250 km aan **kwalitatieve fietsroutes en Voie Vertes**. Veel daarvan hebben speciale thema's, zoals de **Véloroute de la Mémoire** (langs gedenkplekken voor WO1 en WOII). Of de **Véloroute du Marais** (EuroVelo5). Eerder noemden we ook al het nieuwe fietsknooppuntennetwerk **langs de Leie en door Frans-Vlaanderen**. Ook lopen er 60 'fietslussen' door Pas-de-Calais. De langste fietsroute van het departement is de gloednieuwe **La Vélo maritime**, die over 120 km vlak langs de Opaalkust voert.

www.pas-de-calais-tourisme.com/nl/fietsen-en-wandelen-in-de-pas-de-calais/

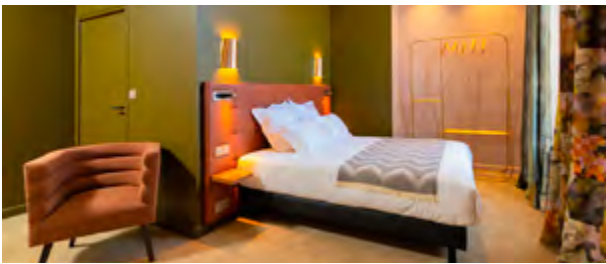
NORD TOURISME · A. KAZIMIERSKI · 2018

LOGEREN OP DE CAMPAGNE

HOTEL LOYSEL LE GAUCHER IN MONTREUIL

Dit charmehotel in een herenhuis uit 1777 staat naast de stadsmuren van Montreuil-sur-Mer. Dit hotel is een paar jaar geleden gerenoveerd: de historische sfeer van het pand is in de 15 hotelkamers aangevuld met een moderne stijl en eigentijds comfort. De twee vroegere portierswoningen bij de ingang zijn te huur als gîtes (5 pers.). Vanaf €107.

www.hotel-loysel-montreuil-surmer.com

PROEF HET PLATTELAND BIJ LA COUR DE RÉMI

Moeilijk om niet te vallen voor de charmes van La Cour de Rémi, een klein hotel in de **landelijke Ternois**. In een oude hoeve naast een landhuis zijn er 10 ruime hotelkamers en een restaurant rond een oude binnenplaats. In de tuin staat ook een riante boomhut, waar werkelijk alles van hout is: tot de telefoon toe! Dit adres staat bekend om de uitstekende keuken: **chef-kok Sébastien Delaborde** bereidt gerechten in 'bistronomische' stijl en met veel duurzame streekproducten, wat hem in **2024** een **groene Michelinster** opleverde. Kamers vanaf €120.

www.lacourderemi.com

ROMANTISCHE B&B: LE MANOIR DE BELLACORDELLE

Op het platteland net buiten Arras vind je deze elegante chambre d'hôtes in een 17e-eeuws landhuis van rode baksteen. Gasten genieten hier van ruime zonnige kamers en een spa. Ook is er een riante parktuin met rozen en bijzondere bomen, zoals een gingko en sequoia die beide meer dan 200 jaar oud zijn. En er rennen regelmatig eekhoortjes en fazanten door de tuin. Vanaf €160.

www.bellacordelle.fr

DOMAINE DU FRESNOY: MINDFULNESS MIDDEN IN HET GROEN

Dicht bij de kust en toch midden in het groen, dat is de unieke locatie van Domaine du Fresnoy. In de 7 Valleien, in de prachtige Vallée de la Créquoise, kun je verblijven op dit bijzonder rustgevend landgoed. Op het terrein van 4 hectare staan meer dan 30 soorten bomen, waaronder een reusachtige Kaukasische vleugelnoot. Die bomen zijn weer het thuis van tal van vogels, wat dit een idyllische plek maken. Voor alle menselijke bezoekers biedt het domein 4 mooie gastenkamers, co-workplekken en workshops op het gebied van sofrologie en shinrin-yoku (bostherapie). Vanaf €165.

www.domainedefresnoy.com

WO I & WO II - HERDENKINGSPLEKKEN

Monumenten en musea die je raken

Beide wereldoorlogen hebben hun sporen achtergelaten in Pas-de-Calais. In de Eerste Wereldoorlog liep de westelijke frontlinie vlak langs Arras en Lens. Diverse monumenten en begraafplaatsen herinneren aan het ultieme offer dat tienduizenden jonge soldaten hier brachten. Unesco heeft diverse van deze plekken in 2023 op de Werelderfgoedlijst gezet.

Notre-Dame-de-Lorette en het Canadese Mémorial van Vimy zijn plekken waar je stil van wordt en waardoor de Grande Guerre weer even gaat leven. De loopgravenstrijd van WO I ging soms zelfs door tot in de steden, zoals te zien in de Wellington-groeve onder Arras, waar Britse troepen onder de grond een verrassingsaanval voorbereidden. Richting zee zijn er militaire begraafplaatsen in onder meer Étaples-sur-Mer.

Langs de Opaalkust herinneren diverse spectaculaire bunkers en musea eraan dat de Atlantische verdedigingslinie van de Duitsers hier op zijn sterkst was. Heel bijzonder is bijvoorbeeld La Coupole, een geheime V2-basis, met een indrukwekkende en bijna onwerkelijke sfeer.

80 JAAR D-DAY IN 2024: VIERINGEN IN PAS-DE-CALAIS

Pas-de-Calais speelde een belangrijke rol voor de geallieerde invasie, want dankzij **operatie Fortitude South** fungeerde de Opaalkust met succes als afleidingsmanoeuvre voor Normandië. Ook Pas-de-Calais viert in 2024 daarom de 80ste herdenking van D-Day. Met onder een legerkamp en parades van militaire voertuigen in mei (**17 mei t/m 20 mei 2024**) en een grote WOII-expositie in La Coupole (zie onder).

www.pas-de-calais-toerisme.com

SPECTACULAIR! LA COUPOLE, DE ONDERGRONDSE RAKETBASIS

Deze Duitse raketbasis is een van de indrukwekkendste overblijfselen uit de Tweede Wereldoorlog in Frankrijk. De **gigantische ondergrondse bunker** werd in 1943 gebouwd voor de opslag en lancering van V2-raketten die heel Londen moesten vernietigen. Tegenwoordig huisvest de bunker een mooi museum dat drie hoofdthema's belicht: V1 en V2-raketten, de Duitse bezetting in Noord-Frankrijk en de verovering van de ruimte. Ook is er een **3D-planetarium** met films over het heelal en de planeten.

NIEUW!

Van juni 2024 t/m juni 2025 heeft La Coupole de expositie *Les chemins de la Libération, entre joies et drames*, over D-Day en de bevrijding van Nord-Pas-de-Calais in de zomer van 1944.

www.lacoupole-france.com

5.

5 WOII-bunkers en musea ROND DE KUST

1. Musée Mémoire 39-45 in Calais

Museum over de bezetting van Calais in een Duitse bunker in Parc Saint-Pierre.

www.musee-memoire-calais.com

2. Fort van Mimoyecques

Vanuit deze geheime V3-basis werden dagelijks honderden projectielen afgeschoten op Londen, totdat Tallboy-bommen hieraan een einde maakten op D-Day. Opvallend weetje: 's winters is het fort gesloten en dan overwinteren er meer dan 350 vleermuizen.

www.mimoyecques.fr

3. Musée 39-45 in Ambleteuse

Van de inval in Polen tot de bom op Hiroshima, de hele WOII komt aan bod in dit museum. De collectie bevat 120 soldatenuitrustingen en meer dan duizend voorwerpen.

www.musee3945.com

4. Batterie Todt en het Atlantikwall-museum

Vanuit deze bunker bij de Cap Gris-Nez werden bommen van 800 kg afgeschoten op Engeland. Museum met interessante voertuigen en een Krupp K5 spoorwegkanon.

www.batterietodt.com

5. Bunker van Eperlecques

Verderop in het binnenland bouwden de Duitsers in 1943 deze grote lanceerbasis voor V1- en V2-raketten. De plek is in authentieke staat gebleven en erkend als historisch monument.

www.leblockhaus.com

VIMY, MONUMENT VOOR CANADESE HELDEN

Bij het zien van de loopgraven en de ondergrondse gangen kun je je goed voorstellen hoe zwaar het leven van de soldaten hier is geweest tijdens de Slag om Vimy, een strategische heuvelrug tussen Arras en Lens. Op een panoramische punt - met uitzicht op de mijnbergen in de verte - herdenkt het 30 meter hoge **Canadees Memorial van Vimy** alle Canadezen die gevochten hebben tijdens de Eerste Wereldoorlog. Na een korte wandeling door een bos waar de bomkraters nog altijd te zien zijn, kom je uit bij het moderne bezoekerscentrum. Canadese studenten geven daar bevroren rondleidingen in herinnering aan hun dappere landgenoten.

www.tourisme-lens.fr

UNESCO Noord-Franse slagvelden van WOI op Werelderfgoedlijst

In september 2023 heeft Unesco 139 Franse en Belgische locaties die herinneren aan de Eerste Wereldoorlog aangemerkt als Werelderfgoed. Daarvan liggen 14 gedenkplekken in Pas-de-Calais. Het gaat onder meer om Notre-Dame de Lorette en het Canadese Mémorial van Vimy (zie hierboven), en ook de Britse militaire begraafplaats bij Etaples-sur-Mer (zie pag. 25)

www.pas-de-calais.com

NOTRE-DAME-DE-LORETTE EN DE HERDENKINGSRING

Op de heuvel van **Notre-Dame-de-Lorette** ligt de grootste militaire begraafplaats van Frankrijk. De plek herbergt 20.000 individuele graven en de stoffelijke resten van 22.000 onbekende Franse soldaten. Ook is er een basiliek en een herdenkingstoren. Tegenover de begraafplaats staat de **Anneau de la Mémoire** ofwel de **Herdenkingsring**. Dit monument is een eerbetoon aan alle soldaten die in de regio gevallen zijn, afkomstig uit wel 40 verschillende landen. De 580.000 namen staan in alfabetische volgorde, zonder onderscheid in nationaliteit of religie. Vlak bij Notre-Dame-de-Lorette is ook het Mémorial 14/18, een museum met uitzonderlijke archieffilms over WOI.

www.tourisme-lenslievin.fr

THE CWGC EXPERIENCE: ACHTER DE SCHERMEN OP DE BRITSE BEGRAAFPLAATSEN

Sinds 1919 beheert de **Commonwealth War Graves Commission (CWGC)** alle Britse oorlogsgraven in het Gemenebest en houdt daarmee de herinnering van 1,7 miljoen soldaten levend. CWGC Frankrijk, in Beaurains bij Arras, beheert de tombes van de 570.000 soldaten die tijdens WOI en WOII op Frans grondgebied gesneuveld zijn. Bij **The CWGC Experience** kom je te weten hoe het wereldwijde werk van deze organisatie er achter de schermen uitziet. Van het slijpen van de grafstenen, tot het werk van timmermannen, tuinmannen, ingenieurs en historici.

www.cwgc.org

DE WELLINGTON-TUNNELS IN ARRAS

In de Carrière Wellington daal je - met een helm op - af in de gangen rond een vroegere steengroeve, tot op 20 meter onder de straten van Arras. Het indrukwekkende gangenstelsel werd tijdens WOI aangelegd door Nieuw-Zeelandse mijnspecialisten uit het Britse leger. In 1916 bereidden 24.000 geallieerde soldaten hier in het donker een verrassingsaanval voor op de Duitsers. Je ziet en hoort als bezoeker hoe de soldaten hier hun laatste dagen doorbrachten. Kippenvel...

In het weekend kun je 's ochtends vroeg een Engels ontbijt krijgen in de tunnels: het Underground Breakfast (op reservering).

www.carrierewellington.com

MILITAIRE BEGRAAFPLAATS AAN ZEE

Bij de vissersplaats Étaples-sur-Mer ligt een Brits militair kerkhof met 11.500 graven naast de plek waar tijdens de Eerste Wereldoorlog een hospitaal stond. Het is de grootste Britse militaire begraafplaats van Frankrijk. Deze plek staat sinds 2023 op de Werelderfgoed-lijst, samen met de andere herdenkingsplekken van het Noord-Franse westfront van WOI (zie links).

www.tourisme-etaples.com/fr/cimetiere-militaire-detaples/

DE KLAPROZEN VAN JOHN McCRAE

Op veel graven en monumenten voor de Eerste Wereldoorlog kom je de gedichten tegen van de Canadese dichter en legerarts John McCrae. Hij ving de gewonden op aan de frontlinie, tot hij in 1918 zelf bezweek aan longontsteking. Zijn bekendste gedicht is 'In Flanders Fields' (1915), dat McCrae schreef toen een goede vriend sneuvelde bij de Slag om Ieper. Door de beroemde eerste zin ('In Flanders fields the poppies blow...') zijn poppies ofwel klaprozen nog altijd het herdenkingssymbool van Britse en Commonwealth oorlogsveteranen. McCrae is begraven in Wimereux.

https://nl.wikipedia.org/wiki/In_Flanders_Fields

REPORTAGE-TIP!

Rondreis langs de slagvelden van WOI.
Voorbeeldprogramma:

- De Wellington-groeve in Arras
- Duitse, Britse en Franse begraafplaatsen
- Canadese Memorial van Vimy (loopgraven en monument)
- Overnachten in een B&B in een dorpje bij de slagvelden
- De Herdenkingsring en Notre-Dame-de-Lorette

Vraag ernaar bij Benoît Diéval (FR/ENG) via:

benoitdieval@pas-de-calais.com

Fascinerend

LOUVRE-LENS EN DE VROEGERE MIJNSTREEK

Tussen kunst en de 'zwarte piramides'

Sinds 2012 staat het volledige Noord-Franse mijnbekken op de Werelderfgoedlijst. De hoge terrils (mijnbergen) en nog 140 emblematische plekken in Pas-de-Calais herinneren aan het roerige mijnverleden van de streek. Vroegere mijnfabrieken en arbeiderswijken zijn omgetoverd tot bezienswaardigheden en veel van de slakkenbergen kregen een tweede leven als natuur- of recreatiegebied.

Het bekendste voorbeeld van zo'n nieuwe bestemming is het museum Louvre-Lens, dat gebouwd is op de plek van een voormalige mijnschacht. Waar eerder steenkool gewonnen werd, schittert nu een indrukwekkende kunstcollectie in een modern gebouw van glas en staal. Door deze nieuwe culturele trekpleister zijn er de laatste jaren veel bijzondere slaap- en eetadressen bijgekomen in de omgeving van het Louvre-Lens.

Van luxehotels, vakantiewoningen en B&B's in vroegere arbeiderswijken tot originele restaurants waar het industriële verleden een nostalgische draai heeft gekregen. Dat laatste geldt ook voor veel streekproducten en hip lokaal design dat een ode brengt aan het industriële verleden. Een gebied kortom met een 'prachtige oude ziel' en veel eigentijdse verrassingen!

NIET MISSEN!

TRAILRUNNING OP DE TERRILS

De terrils (mijnbergen) rond Lens zijn een ideaal trainingsgebied voor mensen die van een sportieve uitdaging houden. In het voorjaar vindt de **Trail van de Zwarte Pyramides (17-19 mei 2024)** plaats, waarbij 1.600 deelnemers een hardloopparcours volgen langs én over diverse terrils. Pittige hoogteverschillen! En een mooie gedachte, want zo worden deze mensgemaakte bergen die ontstonden doordat generaties zich in het zweet werkten, nu het terrein waar mensen opnieuw hun grenzen opzoeken! Het toeristenbureau van Lens organiseert speciale hardlooparrangementen met 1 of 2 overnachtingen. Je kunt tijdens zo'n weekend samen met een Greeter (lokale gids) delen van deze Trail lopen. Voor groepen zijn er ook speciale trainingen en zelfs bezemwagens mogelijk.

tourisme-lenslievin.fr/

LA VOIE VERTE: FIETSEN LANGS CANAL D'AIRE

Voor de liefhebbers van slow travel is er een nieuwe fietsroute over het jaagpad langs het kanaal van de Aire, **ten oosten van Béthune** en ten noorden van Lens. Over dit 'groene fietspad' (voie verte) kun je van het stadje Billy-Berclau naar het dorp Mont-Bernenchon rijden. Onderweg zijn er op verschillende plekken informatieborden en picknicktafels langs het water. Het traject van 36 km sluit aan bij de **EuroVelo 5** ofwel de **Romea Francigena** (van Canterbury naar Brindisi).

tourisme-bethune-bruay.fr

NORD TOURISME/AURELIE KAZIMIERSKI

CITÉ DES ELECTRICIENS: SLAPEN IN EEN MIJNWIJK

Welkom bij 'Roland', 'Roger', 'Liliane', 'Hélène' en 'Jean-Baptiste', zo heten de nieuwe gîtes en B&B in een vroegere mijnarbeiderswijk in Bruay-la-Buissière. Elke accommodatie draagt de naam van een oud-bewoner, over wie je ter plekke meer te weten komt. De charmante kleine arbeiderswoningen zijn ingericht in een hippe retrostijl, met mooi vintage behang. Een originele uitvalsbasis om deze vroegere mijnstreek te ontdekken - om te beginnen in de 19e-eeuwse wijk zelf! Je kunt gaan kijken bij de moestuinen en in het bezoekerscentrum, dat vertelt over de architectuur en hoe mijnwerkersfamilies hier leefden. Ook is er een kunstenaarsresidentie in de Cité, dus er zijn regelmatig kleine exposities.

www.citedeselectriciens.fr

ANTEALE PHOTO

HIGHLIGHTS

LOUVRE-LENS, MUSEUM OP EEN VROEGERE MIJNSCHACHT

Op een half uur rijden van Arras ligt de plaats Lens, waar sinds 2012 het Musée Louvre-Lens staat op de plek van een vroegere mijnschacht. Een heel jong museum dus, dat toch al niet meer weg te denken is uit Pas-de-Calais. Het bevat een van de grootste kunstcollecties van Frankrijk buiten Parijs, bestaand uit kunsthistorische schatten van het Louvre. Anders dan bij het kolossale moedermuseum in Parijs dat uit verschillende verdiepingen en vleugels bestaat, heeft het Louvre-Lens **5000 jaar kunst** bijeengezet in één grote zaal, de zogeheten **Tijdgalerij**. Bezoekers lopen in deze **vaste collectie (met gratis toegang!)** tussen Griekse kunst, mozaïeken uit Perzië, sarcophagen uit Egypte en beelden en schilderijen uit nog veel meer culturen. Een bijzondere reis door de geschiedenis in een even opmerkelijk pand van glas en staal, vormgegeven door het Japanse architectenbureau SANAA. Rondom het museum ligt een groot park **en tegenover de ingang is er een gastronomisch lunchrestaurant.**

HET MIJNGEBIED: BEKROOND ERFGOED!

Het gehele vroegere Noord-Franse mijnbekken staat sinds 2012 op de **Werelderfgoedlijst**. Het gaat daarbij om totaal **353 kleinere plekken en 5 unieke grotere locaties**. Tot die laatste categorie behoren: **Le Base 11/19**, de vroegere mijnfabriek van Loos-en-Ghelle (vlak bij Lens), het **Historisch mijncentrum van Lewarde** en de **Cité des Electriciens in Bruay-la-Buissière**, een 19e-eeuwse mijnwerkerswijk die in zijn geheel gerenoveerd is. In buurdepartement Nord liggen bovendien de voormalige mijnlocaties **9/9 bis en Wallers-Arenberg**.

www.bassinminier-patrimoine mondial.org

HISTORISCH MIJNCENTRUM LEWARDE

Het Historisch Mijncentrum van Lewarde is een schatkamer vol herinneringen aan het mijnverleden in Noord-Frankrijk. Dit museum is op een vroegere mijnschacht gebouwd en is het grootste mijnmuseum in Frankrijk met 450 m aan ondergronds gangenstelsel. De rondleidingen worden verzorgd door vroegere mijnwerkers.

www.chm-lewarde.com

MADE WITH LOVE

PRODUCTEN UIT HET MIJNGEBIED

Jongere generaties in het vroegere mijnbekken kijken tegenwoordig met trots terug op de industriële periode die de identiteit van hun streek gevormd heeft. Hoewel de mijnwerkers een zwaar beroep hadden, bestaat er ook een zekere nostalgie naar een tijd waarin er veel samenhang en solidariteit bestond in de mijnwijken. Die ode aan vroeger is terug te zien in de vele retro-producten, die je kunt tegenkomen in cadeau-, museumwinkels en toeristenbureaus in het gebied rond Lens, Béthune en Arras. Vaak gemaakt door lokale ontwerpers en 100 % *Made in Pas-de-Calais*. Hier een paar voorbeelden!

Dessert in de vorm van een mijnberg

Sneeuwbol met een mijnberg

Le Sac Furoshiki, linnen tas in het blauw van de werkkleding die mijnwerkers droegen

Zwarte mijnwerkerszeep,
met steenkool en eucalyptus

Witlofchutney

MIJNBERGEN NIEUWE STIJL

Ook het silhouet van de hoge terrils is beschermd door Unesco, maar de mijnbergen mogen wél nieuwe bestemmingen krijgen. En daar zijn leuke voorbeelden van!

SKIËN OP EEN MIJNBERG

Op de terril van Noeux-les-Mines kun je met ski's naar beneden: op de bijna honderd jaar oude mijnberg ligt tegenwoordig een skibaan! Loisinord is een recreatiegebied met diverse buitensporten waar je in de winter en de zomer terecht kunt.

loisinord.e-monsite.com

WIJNGAARD OP TERRIL HAILLICOURT

Op deze terril liggen de wijngaarden van een unieke lokale wijn: de Charbonnay! (*charbon*=steenkool) De druiven van 2000 wijnstokken leveren hier elk jaar 800 flessen op.

WANDELEN BIJ LES TERRILS DU PAYS À PART

Bij deze tweeling-mijnbergen kun je over een pad van 420 treden naar een top klimmen of via 3 natuurwandelingen (2-11 km) rondom de zwarte bergen lopen. Vanaf het uitkijkpunt heb je een spectaculair uitzicht van 360 graden over het vroegere mijngebied.

TERRIL DE RIEULAY: GRAASLAND VOOR GEITJES

Aan de voet van deze mijnberg in de buurt van Douai staat een biologische geitenboerderij, Les Chevrettes, waar je geitenkaas kunt proeven en kopen. De geiten grazen op het terril, wat hun kaas een specifieke smaak geeft!

www.leschevrettes.fr/

TERRILS 11/19: VERRASSENDE BIOTOOP

Deze hoge tweelingberg (145 meter!) naast Le Base 11/19 kun je bezoeken met een natuurgids, want dankzij de zwarte steen (extra warm!) leven hier nu vogel-, vlinder-, planten- en bloemsoorten die niet inheems waren in het gebied.

www.chainedesterrils.eu

BIJZONDERE ADRESSEN

AL FOSSE 7: LUNCHEN OF DINEREN IN EEN MIJNGANG

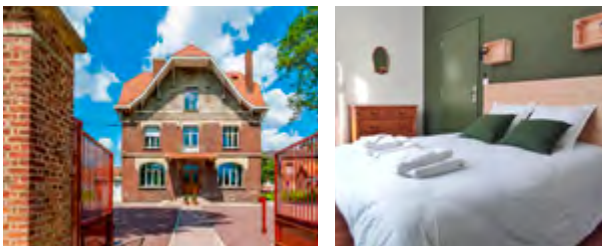
Het hele interieur van dit originele restaurant staat in het teken van het werk in de kolenmijnen. Met nostalgische affiches, helmen en oude gebruiksvoorwerpen, zwarte muren en houten balkenconstructies zoals in de mijngangen. Het personeel is gekleed in blauwe overalls en op het menu staan typische streekgerechten, zoals *carbonade flamande* en *tarte au maroilles*.

www.alfosse7.fr

LA MAISON D'INGÉNIEUR IN LOOS-EN-GOHELLE

In de buurt van Lens kun je logeren aan de voet van de twee mijnbergen van **Le Base 11/19** (Unesco). De **19e-eeuwse villa** waar een ingenieur van de steenkolenfabriek woonde, herbergt nu een restaurant, 5 eenvoudige gastenkamers en 2 kleine slaapzalen. Kammer vanaf €65

www.la-maison-d-ingenieur.fr

LOUVRE-LENS HOTEL

Tegenover het museum Louvre-Lens is een viersterren-hotel geopend in de voormalige woningen van een coron (mijnwerkerswijk). Het pand behoorde tot Le Cité 9 van Lens en was vroeger verdeeld in individuele appartementen. Nu bevat het historische pand 52 moderne hotelkamers, waarin de kleuren (kolenzwart, zachtgrijs en denimblauw) en meubels nog subtiel herinneren aan het mijnverleden. Het hotel heeft ook een stijlvolle brasserie, een bar, een fitness- en wellnessruimte. Vanaf €118.

www.hotel-louvre-lens.com

REPORTAGE-TIP!

Wil je de ziel van dit gebied laten spreken in een blog of artikel? Wij kunnen je in contact brengen met gepassioneerde locals! Mensen die zelf zijn opgegroeid in Noord-Franse mijnwijken en die prachtig kunnen vertellen over het leven van hun grootouders. Gidsen die de natuur van de mijnbergen kennen en die je meenemen voor bijzondere activiteiten. Of jonge ondernemers met spannende projecten op vroegere mijnlocaties. Het gebied Louvre-Lens is volop in transformatie en daar zijn mooie reisverhalen over te schrijven!

DE SMAAK VAN PAS-DE-CALAIS

Met verse vis uit zee, streekproducten uit het binnenland en talrijke ambachtelijke bieren heeft Pas-de-Calais alles in huis voor een smaakvolle keuken! Een zoom op de bekendste producten, chef-koks, restaurants en nieuwe culinaire adresjes!

UIT DE ZEE

VERSE VIS EN SCHAALDIEREN

Langs de Opaalkust draait alles om **verse vis en zeevruchten!** (*fruits de mer*). Boulogne-sur-Mer is de grootste vissershaven van Frankrijk en diverse lokale bedrijfjes zijn gespecialiseerd in verwerkte vis. Zoals de **gerookte visproducten van Salaisons Corrué-Deseille en JC David**, die ook in de lokale supermarkt te vinden zijn. Dagverse vis kun je kopen bij de viskramen in Boulogne-sur-Mer en Étaples-sur-Mer. Op de menukaart kom je onder meer de volgende lokale visgerechten tegen:

- **Plateau de fruits de mer:** schaal met zeevruchten
- **Marmite de poissons:** vispannetje
- **Hareng:** haring
- **Haddock:** schelvis
- **Saint-Jacques:** sint-jakobsschelpen
- **Moules-frites:** mosselen met friet, een klassieker!

MR. GOODFISH: AL 14 JAAR DUURZAME VIS

Nausicaà in Boulogne-sur-Mer is een van de drie Europese aquaria die in 2010 het initiatief Mr. Goodfish startten. Om overbevissing tegen te gaan brengt dit platform sindsdien 'goede' vissoorten onder de aandacht van restauranthouders en particulieren. Op een website en via een app kunnen visliefhebbers zien welke minder bekende vissoorten ze het beste in welk seizoen kunnen eten. En daar kunnen vakantiegangers volop van profiteren in de vele visrestaurants langs de Opaalkust! Ook in het aquarium van Nausicaà zelf staat het behoud van het zeeleven en de oceanen centraal in diverse exposities.

www.mrgoodfish.com

RONDLEIDING 'RETOUR DE PÊCHE' IN BOULOGNE

Boulogne-sur-Mer is de grootste Franse vissershaven: maar liefst 36.000 ton vis wordt hier jaarlijks binnengehaald! In de zomer kun je 's woensdags met een gids een wandeling maken door de haven als de vissersboten terugkomen (*le retour de pêche*). Je ziet hoe de vissers hun dagvangst uitladen en bekijkt samen de aubettes (viskramen) op de kade.

www.boulonnaisautop.com

FLEUR DE SEL DES 2 CAPS

Pas-de-Calais heeft de enige zoutmaker van de regio Hauts-de-France! Xavier Helmoortel, een ondernemer uit Calais, maakt zoutbloem (*fleur de sel*) uit zeewater dat is verzameld bij de Cap Gris-Nez. Andere zoutsoorten van zijn hand zijn gerookte fleur de sel en fleur de sel met chicorei.

fleur2seldes2caps@outlook.fr

AMBACHTELIJKE BIEREN

GEBROUWEN ROND LENS: CH'TI, PAGE 24, COEUR DE BRAISE

Blond, bruin, wit, tripel... Pas-de-Calais is al sinds de middeleeuwen een streek van bierbrouwers! In de omgeving van Lens wordt die traditie springlevend gehouden bij onder meer **Brasserie Castelain**, al sinds 1926 in bezit van dezelfde familie. Hier komt het fameuze bier **Ch'ti** vandaan, dat een glansrol speelde in de film *Bienvenue chez les Ch'tis*. Een ander bekend streekbier is **Page 24** van **Brasserie Saint-Germain**. In de stad Lens zelf opende in 2019 de mini-brouwerij Le Derby, waar **Coeur de Braise**, een bier met 'gloeïend steenkolenhart', gebrouwen wordt. Al deze bierbrouwerijen kun je bezoeken, op eigen initiatief of tijdens een georganiseerde dagtrip vanuit Lens: **de Lens-Lievin Beer Tour!**

Informatie over deze georganiseerde biertour bij:

www.tourisme-lenslievin.com

ANDERE BROUWERIJEN IN DE STREEK MET RONDLEIDINGEN

La Goudale bij Saint-Omer

Voor de deur van deze brouwerij in Arques staan een oude pick-uptruck en rijen hopplanten. Binnen is er een uitgebreide rondleiding, met film en proeverij in de ontvangstruimte.

www.visitez-goudale.com

Brasserie des 2 Caps aan de Opaalkust

Hier ontdek je hoe de bieren *Les 2 Caps* (blond bier), *La Blanche de Wissant* (witbier) en *La Noire de Slack* (stout) gemaakt worden.

www.2caps.fr

Brasserie Quentovic bij Montreuil-sur-Mer

Nog een brouwerij bij de kust, tussen Le Touquet en Montreuil. Tijdens een rondleiding kun je hier alle etappes van het brouwproces zien.

quentovic.com

Brasserie l'Abbaye de Clairmarais

Deze brouwerij bezoekers in het laatste gebouw van een vroeger klooster. Je vindt hier dan ook typische abdijbieren: met enkele, dubbele of driedubbele gisting!

www.abbayedclairmarais.fr

Bierroute in een Volkswagenbusje!

Kijk ook op pagina 18 voor de 'Combeer Tour', die o.a. Brasserie La Goudale aandoet.

NOORD-FRANSE KAZEN

BEROEMDE KAASRIJPERS

Kaas 'rijpen' is een vak op zich en Pas-de-Calais telt diverse **affineurs de fromage** die prijzen hebben gewonnen voor hun beroep. In Boulogne-sur-Mer, Calais en Le Touquet zitten de kaaswinkels van **Philippe Olivier**, een vakman die de beste kazen uit de steek weet te vinden en die onder de beste omstandigheden op smaak laat komen. Datzelfde geldt voor Jean-François van **La Finarde in Arras**. Zijn kazen rijpen onder de grond in citadel van de stad!

www.philippeolivier.fr

www.le-fromager-des-chefs.fr

TOPKAZEN VAN DE BROERS BERNARD

Al 40 jaar beheren de broers Antoine en Joachim een ambachtelijk kaasmakerij in Wierre-Effroy. Voor hun kazen gebruiken ze de romige melk van boerderijen in de groene heuvels rond Boulogne-sur-Mer. En dat proef je! Hun kazen hebben extra veel smaak en prachtige lokale namen, zoals: **Écume de Wimereux** (romige kaas in de stijl van Brillat-Savarin), **Sablé de Wissant** (pittige stinkkaas die op maroilles lijkt) en **Fleur d'Audresselles** (roodschimmel met zeezout uit Guérande).

www.fermeduvert.com

MONNIKENKAASJES VAN BELVAL

In de Abdij van Belval, op het platteland bij Saint-Pol-sur-Ternoise, worden sinds 1893 romige halfzachte koemelkkaasjes gemaakt. Het basisrecept komt nog van de monniken, maar tegenwoordig worden de kaasjes volgens culinaire trends op smaak gebracht. Onder meer met kurkuma, venkel, mosterd en gedroogde bloemblaadjes ('Belval Floral').

www.abbayedebelval.fr/fromage-de-belval

HET BESTE VAN HET LAND

3 BEKENDE LOKALE CHEFS

Alexandre Gauthier (1979) is een lokale culinaire beroemdheid uit Montreuil-sur-Mer. Zijn restaurant **La Grenouillère** had al twee gewone Michelinsterren en in 2020 kreeg Gauthier daar een 'groene' ster bij voor zijn duurzame keuken. De chef-kok heeft nog twee restaurants in Montreuil: **Anecdote** en **Froggy's Tavern**, een moderne versie van de Noord-Franse *rôtisserie*.

Christophe Dufossé (1968) heeft sinds 2023 twee Michelinsterren en een groene ster voor het restaurant van zijn **Château de Beaulieu**, een luxehotel in **Busnes**, in de buurt van Bethune. Dufossé liet op het 17e-eeuwse landgoed een enorme moestuin aanleggen en kookt zo veel mogelijk met ter plekke geteelde groentes en kruiden.

De jonge chef-kok **Camille Delcroix** (1989) ontving in 2024 een eerste Michelinster voor zijn restaurant **Bacôve** in **Saint-Omer**. Zijn desserts zijn moderne variaties op nagerechten uit de klassieke Noord-Franse keuken. Terwijl Delcroix in andere gerechten een creatieve draai geeft aan streekproducten uit de zo vruchtbare Audomarois rond de stad.

Lees over alle sterrenrestaurants van de streek op:

www.pas-de-calais-toerisme.com

LAND VAN GROENTE

De **Audomarois**, het vroegere moerasland rond Saint-Omer, heeft de enige gecultiveerde polders van Frankrijk. In dit gebied wordt veel groente gekweekt, zoals extra smaakvolle **bloemkolen en wortelen**. Uit de omgeving van Le Touquet komen de **rattes**, **aardappelen** met een AOC. Ook **witlof**, in het Frans *endive* en lokaal ook **chicon** genoemd, is al sinds de 18e eeuw een geliefd streekproduct. Bij de boerderij/winkel **La Ferme aux Chiconnettes**, ten zuiden van Arras, vind je witlof in allerlei vormen: vinaigrette, soepen, gekonfijte witlof...

www.lafermeauxchiconnettes.com

JENEVER VAN HOULLE

In de betere slijterijen in heel Frankrijk kun je de ambachtelijke jeneveren van Houlle tegenkomen. Al sinds 1812 worden die door dezelfde familie (Persyn) gemaakt, in de buurt van Saint-Omer. Ze zitten vaak in prachtige aardewerken flessen, zoals Hollandse oude jenever. Hier in Noord-Frankrijk wordt jenever vaak als digestief gedronken, na de maaltijd. Distillerie Persyn, gelegen aan een riviertje in het gehucht Houlle, is te bezoeken, inclusief een proeverij (jenever of jenevercocktail) na afloop.

www.genievredehouille.com

AGENDA

EVENEMENTEN IN 2024

Tentoonstellingen, culturele evenementen en een groots muzikfestival: dit staat er komende maanden op de agenda in Pas-de-Calais!

5 april – 26 mei 2024

PRINTEMPS DE L'ART DÉCO

Na de Eerste Wereldoorlog was Art déco dé bouwstijl van de wederopbouw. In de lente zijn er in Arras, Béthune, Lens en andere steden mooie rondleidingen in monumenten uit die periode.

printempsartdeco.fr

20 april – 28 april 2024

INTERNATIONAAL VLIEGERFESTIVAL

Badplaats Berck-sur-Mer staat bekend om het fotogenieke vliegerfestival 'Les Rencontres Internationales Cerfs-Volants', waaraan teams van de beste vliegeraars ter wereld deelnemen.

cerf-volant-berck.com/

17 – 20 mei 2024

80 JAAR D-DAY-VIERINGEN

Nagebouwd legerkamp en diverse voertuigenparades rond Courset, Etaples-sur-Mer en Desvres. Met circa 600 deelnemers gekleed in uniform of burgerkleding uit de jaren '40. Meer info: www.pas-de-calais-toerisme.com

5 juni 2024 – 5 januari 2025

MODE-EXPOSITIE YUIMA NAKAZATO

Het Kant- en Modemuseum in Calais presenteert in 2024 de eerste overzichtstentoonstelling van het werk van de vooruitstrevende Japanse modeontwerper Yuima Nakazato.

cite-dentelle.fr

24 juni 2024

LA COUPOLE: EXPOSITIE D-DAY

In de raketbasis La Coupole, bij Saint-Omer, is een grote tentoonstelling over D-Day en de bevrijding van Nord-Pas-de-Calais in 1944: *Les chemins de la Libération, entre joies et drames*.

lacoupole-france.com

4 – 7 juli 2024

MAIN SQUARE FESTIVAL

Muzikfestival in de citadel van Arras, met grote Franse en internationale pop- en rocksterren. In 2024 bestaat het festival 20 jaar en treden o.a. Lenny Kravitz, Placebo en Armin van Buuren op.

mainsquarefestival.fr

4 – 7 juli 2024

FESTIVAL JAAZ IN SAINT-OMER

De eerste week van juli swingt Saint-Omer tijdens een veelzijdig jazzfestival met binnen én buitenoptredens. Er zijn circa 25 concerten die allemaal gratis zijn.

saint-omer-jazzfestival.fr

EVENEMENTEN IN 2024

14 juli 2024

BROCANTE VAN 14 JUILLET IN MONTREUIL

Op Quatorze Juillet, de Franse feestdag, heeft Montreuil-sur-Mer elk jaar een gigantische antiek- en rommelmarkt die van heinde en verre brocantieliefhebbers trekt.

destinationmontreuilloisencotedopale.com

26 juli – 5 augustus 2024

LES MISERABLES IN MONTREUIL

Ruim 200 acteurs en figuranten spelen mee in Juliette & Les Misérables, een openluchtspektakel in de citadel van Montreuil, waar de beroemde roman van Victor Hugo zich afspeelt.

lesmiserables-montreuil.com

23 – 25 augustus 2024

BÉTHUNE RÉTRO MUZIEKFESTIVAL

Het laatste weekend van augustus verkeert de stad Béthune in fifties-sferen tijdens dit driedaagse rock&roll-festival, waarbij ook auto's uit die tijd te zien zijn.

ville-bethune.fr

28 september 2024

WK FRIETBAKKEN IN ARRAS

Bakwedstrijden, een aardappelzakloop, een markt met lokale producenten en eetkraampjes op de Grand'Place: de 2e editie van het Championnat du Monde de la Frite belooft een mooi feestje te worden!

arraspaysdartois.com

16 – 17 november 2024

FÊTE DU HARENG IN ETAPLES

Tijdens het haringfeest van Étaples-sur-Mer staan de haven en de binnenstad vol kramen met barbecues, waar de vissen ter plekke gebakken (!) en gegeten worden. Onder de klanken van oude zeemannsliederen!

www.tourisme-etaples.com

MEER INFORMATIE:

Kijk ook op de jaaragenda van www.pas-de-calais-toerisme.com

6-8 december 2024

FESTIVAL DE LA SAINTE-BARBE

Al meer dan 100 jaar is Sint-Barbara (Sainte-Barbe) de patroonheilige van de mijnwerkers. Op 4 december, haar naamdag, worden er in dit vroegere mijngebied veel feesten en processies gehouden.

festivaldelasaintebarbe.com

vanaf 25 november 2024

KERSTMARKTEN IN O.A. ARRAS & BETHUNE

In de binnensteden van Arras, Calais en Béthune zijn in november en december sfeervolle kerstmarkten. Heerlijk rondslenteren tussen houten chalets waaruit de geuren van glühwein, geroosterde kastanjes en andere delicatessen opstijgen!

MEER BEZOEKTIPS EN INFORMATIE OP
WWW.PAS-DE-CALAIS-TOERISME.COM

Communicatie & Pers Benelux
Benoît Diéval
+33 (0)6 83 15 72 67
benoitdieval@pas-de-calais.com

www.facebook.com/pasdecalaistoerisme

De mooiste foto's op Instagram : @lovepasdecalais #lovepasdecalais